చీకటిలో చీలికలు

– గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఈ నవల ముద్రితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పాపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్నా 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మో - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట వ్రాయాలనిపించింది.

ఆ959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల వ్రాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మీద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పెయ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గొప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ. ఎలా కలిశారో పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట వ్రాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకితాలు బొత్తిగా అలవాటు లేదు) ఆయన వ్రాశారు. ముందుమాట వ్రాశారు గనుక విమర్శించలేదేమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాధ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్మానం జరిగింది. ఆయన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యింట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆరుద్ర తమ కిన్నెరసాని పాటల్ని పిప్పరమెంటు పాకం అన్నందుకు ఆయన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మరో లోకంలోకి ఎగిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే అర్థమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బంది పడుతున్నారు.

సభ ముగిసింది. రాత్రి విశ్వనాధ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేనని. మర్నాడు మధ్యాహ్న భోజనం శర్మగారింట్లో జి. కృష్ణగారూ, వి.డి. ప్రసాదరావుగారు ప్రభృతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్ని తిట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాధ గారు కించపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. ఆయన "నిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి. ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్ష్యులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు ఆర్.బి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాధ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కొచ్చి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి ఔదార్యం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామళైలో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవాణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూజా భోజనం" అని వ్రాశారు.

తరువాత నాలుగైదు పుస్తకాలొచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యో అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. కృత్రిమం మీరు కూడా అవన్నీ చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రచురించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఎర్రసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజెప్పడం కూడా సమగ్ర సాహిత్య పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకీ ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఎంతమానుకుందామన్నా రవణ తిరస్కారం, కృష్ణశాస్త్రి వ్యంగ్యధోరణీ, ఆరోగ్యం స్తబ్ధత గుర్తుకొస్తున్నాయి. తన నిజాయితీకి, తన మంచితనానికీ వీళ్ళు ప్రమాణాలు.

ఖాసిం కనిపించి పలకరించాడు. అతని నవ్వు, ఆదరం చూశాక ఈ బాధలన్నీ దూరమయిపోతున్నట్లనిపించాయి.

"కనిపించలేదేం సార్! ఎప్పుడన్నా వస్తారనుకున్నాం" అన్నాడు ఖాసిం.

అమీనా గుర్తుకొచ్చింది. పెళ్ళి తర్వాత ఒక్కసారి మాత్రం చూశాడు. భర్తతో వెళ్తూ బజార్లో తటస్థపడింది. పలకరిస్తే నవ్వేసి మొహం తిప్పుకుంది. నమస్కారం చేసి మాట్లాడాడు శ్యామలరావు. ఆత్మీయతకూ, ప్రేమకూ చిహ్నాగా కనిపించారు వారిద్దరూ. దీపక్ నీడలో మలుపు తిరిగిపోతుంటే అప్పుడు అనుకున్నాడు.

"ఇదొక్కటే నేను చేసిన మంచిపని" అని.

ఇరవైనాలుగ్గంటల క్రిందటి సంఘటన లేపిన దుమారం మనస్సులో యింకా సుళ్ళు తిరుగుతూనే వుంది. ఇప్పుడిక ఖాసిం కనిపించాక అతనికేదో విచిత్రమైన ఆటవిడుపు కనిపించినట్లయింది.

"అమీనా ఎలా వుంది?"

"బావుంది. మీ గురించే ఎప్పుడూ అడుగుతుంది. రండి ఓసారి" అన్నాడు.

"పద" అన్నాడు వరద తటపటాయించకుండా.

అమీనా ఏదో పాటపాడుతూ వంట చేస్తోంది వచ్చేసరికి. వరదరాజుల్ని చూసేసరికి మొదట భయపడింది. ఎప్పుడూ లేనిది నమస్కారం చేసి దీపం నీడకి వత్తిగిలి నిలబడింది. "బావున్నావా అమీనా?" అన్నాడు.

ఓ బల్ల ముందుకు తోసి కూర్చోమంది.

వెలుగులోకి వస్తే ముఖం మీద ముసుగు తొలిగి తెల్లటి ముఖం మెరిసింది. పాలపిట్ట ఆకారంలో వంపు తిరిగిన నడుం, చిన్నకళ్ళల్లో బెదురు చాలా తగ్గి ఓ నిండుదనం బరువు, అనుభవంతో ఠీవి ఇదివరకటి కంటే సన్నబడిపీలగా ఉంది.

"ఏరీ ఆయన?"

తలెత్తి ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది. కోలముఖం చుట్టూ అంచుకట్టినట్లు చెవిమీదుగా జారిన బంగారపు పోగులూ, పాపిడి మధ్యగా పాముపొరలా వెండిచార, విశాలమైన నీటిగాజుతొట్టెలో అటోయిటో తిరుగాడుతున్న చేపల్లా కళ్ళు చూడడమే గాని మాట్లాడడం తెలీని అమీనా.

"వస్తారిప్పుడే" అంది వినిపించీ వినిపించనట్టు.

భాషలో అలవాటు లేని వాలుతనం, నెమ్మదితనం తోచింది. సరిగ్గా చెప్పలేక పోయానేమోనని సిగ్గుపడింది.

శ్యామలరావును వెంటబెట్టుకుని, అరటిపళ్ళతో వచ్చాడు ఖాసిం.

ఆనాటి రాత్రి కర్తవ్యా కర్తవ్యాలతో తటస్థంగా వుండి సరిగ్గా చూడలేదు శ్యామలరావుని.

ఇప్పుడు బలంగా, తెల్లగా, నిండుగా కనిపించాడు. నుదుటి పక్క నల్లటి మచ్చ. సగం వరకూ మీదికిపోయిన జుత్తూ, కాస్త వయస్సు మీరిన వ్యక్తిత్వం కనిపిస్తుంది. కళ్ళు మరీ పెద్దవి. తప్పించుకోలేనంత సూటిగా కోపంతో ఉన్నట్లుంటాయి నవ్వులోనయినా.

ఎంతో అభిమానం, ఆదరంతో పలకరించాడు. వద్దని ఎంత చెప్పినా పళ్ళు యిచ్చిగాని వదల్లేదు ఖాసిం.

వెళ్తానని లేవబోతే శ్యామలరావు కలిసి నడిచాడు. "ఎలావుంది యిక్కడి జీవితం?" అన్నాడు మలుపు దాటాక.

"బాగానే"

"చేసినపనికి విసుగూ, విరక్తీ కలగడం లేదా మీకు?"

"అదేం లేదు - అమీనా నాక్కావాలి"

"అయితే మంచిదే" అని వచ్చేశాడు వరద.

ఇంతసేపయాక కాస్త స్థిమితం చిక్కినట్లనిపించింది. అక్కడి మనుషుల్నీ, వాళ్ళనీ పోల్చి చూసుకుని నవ్వుకున్నాడు.

జీవితంలో సుఖాన్ని వెతుక్కోబోయి, సంఘంతో రాజీపడి పక్కవాడి పరపతి మీద దాడిచేయడంలో సరిపుచ్చుకున్నారు వాళ్ళు. సుఖం వెదుక్కోవడం ఎందుకో తెలీక, జీవితం యిచ్చేదంతా పుచ్చుకుని అమాయకతకు అలంకరించుకున్నారు యిక్కడివాళ్ళు.

ఇప్పటికి మనస్సు ప్రశాంతమైంది.

బజారుదాటి నడుస్తూంటే పీతాంబరం యిల్లు కనిపించేసరికి అటు నడిచాడు. అప్పుడే భోజనం ముగించి వసారాలో పైపు వెలిగించి పచార్లు చేస్తున్నాడు.

చూడగానే పలకరించాడు. కానీ యిదివరకటి ఉత్సాహం చూపకపోయేసరికి ఆశ్చర్యపోయాడు వరద.

"ఏం? అలా ఉన్నారు?" అంటే

"ఎలా ఉండాలో తెలీక యిటీవల ప్రయోగాలు చేస్తున్నాను. ఇది వరకు అనుకున్నట్లు విచ్చలవిడిగా బ్రతకడంలో అంత సుఖం లేదనిపిస్తోంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ప్రమాదం కూడాను. "

నిర్ఘాంతపోయాడు వరద.

"అదేం అలా అంటున్నారు?"

"మరి రెండేళ్ళకి ఆ శాస్త్రంలో నిష్ణాతుణ్ణయాక వివరాలు చెప్తాను. అంతవరకూ నా విచారాన్ని కూడా క్షమించాలి మీరు. అప్పుడే నన్ను చూసి తెల్లబోతున్నారు. లోపల నీలవేణి ఉంది వెళ్ళండి."

ఏమైనా యిదివరకు మనిషిలా లేడు. గోవర్ధనరావుగార్ని కలిశాడేమోననుకున్నాడు.

"సుజాత విషయం తెల్సా?"

పైపు పొగ వదుల్తున్నవాడల్లా ఒక్కసారి ఆగాడు పీతాంబరం.

"విన్నాను సాయంకాలమే? గోవర్ధనరావుగారింటికి వెళ్ళాను. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎప్పుడూ ఊహించలేని విషయాలు జరిగిపోతూంటాయి. నీలవేణిని కలవండి" అన్నాడు మళ్ళీ పచార్లు ప్రారంభించి.

లోపలికి వచ్చేసరికి భోజనం చేస్తోంది నీలవేణి.

అతన్ని చూసి లేవబోతే "కూచో. అతిథిని ఆహ్వానించడమంటే ఆకలిని చంపుకోవడం కాదు" అన్నాడు.

నవ్వి మళ్ళీ కూచుంది.

రెక్కలు తెగిన పురుగులు విధిలేక నేలమీద పాకుతున్నాయి.

నీలవేణి నీళ్ళు తాగబోతే పురుగు గ్లాసులో పడింది.

"నే తెస్తానుండు" అని లేచి నీళ్ళు పారబోసి మళ్ళీ తెచ్చి యిచ్చాడు.

"ఇన్నాళ్ళూ రాలేదేం అని అడగవేం?"

"చెప్పండి" అంటోంది మరోమాట లేకుండా.

భోజనం చేసి చెయ్యి కడుక్కుని మజ్జిగ గ్లాసు తెచ్చి ముందు ఉంచింది.

ఎంతకీ సుజాత విషయం అడక్కపోయేసరికి కించపడ్డాడు.

పీట ఎత్తడానికి వంగితే, ముఖం దగ్గరపడినప్పుడు పలకరించాడు.

"సుజాత విషయం.."

కళ్ళన్నా ఎత్తకుండా "ఏమిటీ?" అంది.

"తల్లికాబోతోంది తెలుసా?"

"విన్నాను"

గోడమీద నీడలు రెండు భూతాలుగా ఏకమయ్యాయి. చప్పుడు చేయకుండా వచి పిల్లి అన్నం ముట్టుకుంది.

"నేనే కారణమని అందరూ అంటున్నారు"

"...."

"చివరికి చెల్లెలు కూడా అనుమానపడింది పైకి అనకపోయినాను"

తడిబారిన చేతుల్ని కొంగుతో తుడుచుకుంటూ నీలవేణి మాట్లాడక ఊరుకుంది.

"రవణ యిప్పుడు నా దగ్గరికి రావడం మానేశాడు"

మూడోసారి కూడా మౌనమే జవాబయే సరికి సంజాయిషీ చెప్పుకునే క్రురాడి పరిస్థితికి వచ్చాడు వరదరాజులు. ఉదాసీనత మనస్సును కెలికింది.

"చూస్తూంటే నీకూ నామీద అనుమానంలా వుందే?"

అంతకీ ఆమె మాట్లాడకపోయేసరికి, కోపం వచ్చి "ఎవరికీ నేనేం సమాధానం చెప్పుకోవాల్సిన పనిలేదు. నీ నుంచి నాకేం క్షమాపణ.."

"మీరు త్వరగా పెళ్ళిచేసుకోండి. చాలామంది మాటలనుంచి తప్పుకోవచ్చు"

ఆశ్చర్యంతో ఆమె ముఖం చూస్తే నీడవేపు ముఖం తిప్పుకుంది నీలవేణి.

"ఎవరిని?"

"ఎవరినో ఒకరిని"

గుండెలో ఏదో మొండితనం రాయిలా ఎదురయింది.

"నిన్నా? సుజాతనా?"

ఇందుకు నీలవేణి దెబ్బ తింటుందనుకుంటే –

"సుజాత చాలా మంచిపిల్ల, తప్పేంలేదు. మీ మనస్సు ఇష్టపడితే" అంది.

ఫక్కున నవ్వేశాడు.

ఆమె విస్తుపోయింది.

"ఇంతకుముందే ఈ జవాబు సిద్ధం చేసుకున్నావల్లే వుందే?"

హాల్లో రేడియో సరిచేస్తున్నాడు పీతాంబరం. పాట స్పష్టంగా రాక నిర్ణయానికి రాని మనస్సు గొనుగుడులాగా ఉంది. గుమ్మానికి వరదరాజులు అడ్డమయాడని ఆగిపోయింది నీలవేణి. తెలిసి కూడా తప్పుకోలేదు వరద.

"నాదికాని వస్తువు నేనెలా అనుభవించను?"

"అది మీ యిష్టం"

"ఒకరోజు ఆటకాదు. భోజనం చేసి మరిచిపోయేదికాదు. అవసరమైతే మళ్ళీ నీ సలహాకే వస్తాలే" అని పక్కకి తప్పుకున్నాడు.

వస్తూన్న నవ్వుని ఆపుకుని వెళ్ళిపోయింది నీలవేణి.

మనస్సులో సంశయం తీరలేదు. నిలబడితే నీడ ఏటవాలయి కురచయింది.

"ఎప్పుడయినా వస్తూండండి పీతాంబరంగారూ! మీరొక్కరే నా స్నేహితులు మిగిలారు" అన్నాడు.

"నాకూ అంతే అనిపిస్తోంది. తీసివేతలు పోగా, మీరూ, ఈ రేడియో నాకు స్నేహితులుగా మిగిలారు. మనస్సులోని వన్నీ మీ దగ్గర చెప్పెయ్యాలనిపిస్తోంది, ఓ క్రిస్టమస్‌డే నాడు కేక్ తింటూ నా జీవితంలోని ఎడ్వెంచర్‌ని నంచుకుంటే ఫైన్‌గా ఉంటుంది. అందుకని రిజర్వు చేశాను."

వీధిలో చీకటి పలకరించి నక్షత్రాల్ని తోడిచ్చింది.

ఇటీవల పని మరీ సట్టుపడిందని బలరాందాసుకు మరీ గుర్రుగా ఉంది.

"ఉద్యోగం నీకు నచ్చలేదా? ఉద్యోగానికే నువ్వు నచ్చలేదా?" అన్నాడు ఓ రోజు ఫైళ్ళముందు కూచుని ఆలోచిస్తూంటేను.

ఆ రెండూనేమోననిపించింది.

కమల నవ్వుతూ పలకరించిపోయింది.

"వరదరాజులుగారూ అలా ఉన్నారా, చూస్తూండండి. ఆయన ఎప్పుడో ఒకనాడు బుద్ధిష్టు అయివూరుకుంటారు" మరో టైపిస్టుతో యితనికి వినపడేలాగు చెప్తోంది.

ఇద్దరూ ఒకటే నవ్వు, గడియారం పదకొండు చూపి నీరసంతో ఒకటే గంట కొట్టింది.

బీచ్‌లో గోవర్ధనరావుగారి సముదాయింపూ, ఆరోగ్యం నవ్వూ, గుర్తుకొచ్చాయి. ఒక్కసారిగా ఉదాసీనతతో, నిస్పృహతో దుఃఖంలాంటి జీరకంఠంతో నరాల్ని లుమ్మతిప్పింది. వాళ్ళంతా ఇప్పుడు మాట్లాడడం మానేశారు. నెలరోజుల క్రిందటి సంఘటన తరువాత ఎవరూ కనిపించడంలేదు. ఏమీ చెయ్యని తన స్థిమితానికి, ఏమీ చెయ్యని పాపానికి, ప్రపంచం ఒక విచిత్రమయిన శిక్ష విధించింది తనకు. నిశ్శబ్దం... నిశ్శబ్దం.

పరాకుగా ఉన్నప్పుడు టేబులు మీంచి ఫైళ్ళన్నీ జారిపడ్డాయి. కమల సర్దుతోంది. మధ్య మధ్య జాలిని కనపరుస్తూ "ఏం అలా ఉన్నారు? శలవు పెట్టలేకపోయారా?"

పీతాంబరం ఊపిరి తిరక్కుండా పరిగెత్తుకు వచ్చాడు. వరదరాజులు కోసం హాలంతా వెదికాడు మొదటే.

"వరదరాజులుగారు.. మీకు తెలుసా యిది?" అన్నాడు పీతాంబరం ముందుకు వంగి.

కమల నిర్ఘాంతపోయి చూస్తోంది.

"...."

"సుజాత విషం తాగి చచ్చిపోయింది."

"వేగంగ పదండి ప్లీజ్" అన్నాడు పీతాంబరం అతని చెయ్యిపట్టుకుని

"నేను బలరాందాసుగారితో చెప్తాను. మీరు వెళ్ళండి" అంటోంది కమల.

ఇద్దరూ బయటికి వచ్చాక పీతాంబరం చెప్పడం ప్రారంభించాడు. "రోజులు మనవికావు సార్. ఇలా నవ్వుతూ ఎందుకుంటానా అనిపిస్తోంది యిప్పుడిప్పుడు. మీలా బ్రతగ్గలిగితే ఎంత హాయి?"

మాటలేం మిగల్లేదు తనకు. వింటూ నడుస్తున్నాడు వరదరాజులు. ఆలోచనలతో శరీరం వశం తప్పుతుందేమోనని పీతాంబరం భుజంమీద చెయ్యివేశాడు.

"పోనీండి అదంతా, సుజాత చచ్చిపోతుందంటే ఎవరన్నా నమ్ముతారా?"

నివ్వెరపోయాడు వరద "ఎవరన్నా చంపారని మీ అనుమానమా?"

"ఛ, ఛ అదేం కాదు" అని యింకేమో చెప్పబోయాడు. ఉప్పెనలా మాట్లాడే అతని గొంతుకు ఏదో అడ్డుపడుతోంది.

రవణమూర్తి ఇంటికి వస్తే వేయి ప్రళయాలు ముగిశాక యేర్పడ్డ స్తబ్ధత తోచింది. అందరి నిర్లిప్తతా చూస్తూంటే కాలికింద భూమికదులుతున్నట్లనిపించింది.

వరదరాజుల్ని చూస్తూనే గోవర్ధనరావుగారు చుట్ట వెలిగించడానికి గోడ దగ్గరికి వెళ్ళారు. అతని కళ్ళల్లో ఎరుపూ, నిశ్శబ్దం చూసి భయపడ్డాడు వరద.

ఆరోగ్యం, వరద వచ్చిన అలికిడి విని కూడా ఏమీ పట్టనట్లు నీలవేణి భుజం మీద చెయ్యేసి కూచుంది. నీలవేణి గుమ్మానికి చేరబడి మోకాళ్ల మీద తల ఆనించుకుంది.

అందరి మధ్యా తన పాపానికి తనే శిక్ష విధించుకున్న సుజాత, యింకా మృత్యువుకు పూర్తి అర్థం తెలియని సుజాత, వెయ్యేళ్ళు నిద్రపోవడానికి సిద్ధపడినట్లు స్థిమితంగా పడుకుంది. పట్టుదలా, అమాయకత్వం సడలిపోని ఆమె ముఖాన్ని చూసి "చావు యింత సులువా?" అనుకున్నాడు వరదరాజులు.

సుజాత చచ్చిపోలేదేమోననిపించింది. దగ్గరికి వెళ్ళి చెక్కిలి ముట్టుకోబోతే అందరూ అతని వేపే ఆతృతతో చూశారు, చెక్కిళ్ళు చల్లబడి వేలు తాకినచోటు పాలు పాకినట్లు తెల్లబడింది. పద్దెనిమిదేళ్ళుగా రంజితం చేసుకున్న నుదుటి కుంకుమ ఎరుపు చెరగక కెంపులా మెరుస్తోంది. లోపలికి వెళితే గది కాస్తపాటి వెలుగులో వంటినిండా శాలువా కప్పుకుని ముడుచుకు కూచున్న రవణ కనిపించాడు. ఏడుస్తున్నాడేమోనని మొదట అనుకున్నాడు వరద. గదిలో ముక్కలయివున్న చిన్న అద్దంలో రవణ ముఖం పది ప్రతిబింబాలుగా విరిగి అస్తవ్యస్తంగా కనిపిస్తోంది. జాగ్రత్తగా గమనిస్తే ఏడవడం లేదని ఋజువైంది. గుమ్మం దాటబోతే నీలవేణి పక్కకి వంగింది.

గుమ్మానికి చేరబడి ఎవరయినా పలకరిస్తారేమోనని చూశాడు.

ఒక పక్క సుజాత రూపం ఎదుటపడి మనస్సు కెలుకుతున్నా యిందరూ తనపై చూపే నిర్లక్ష్యం ముందు యిది ఏపాటిదనిపించింది.

మెట్లమీద కూర్చుని సిగరెట్లు ఒక్కటొక్కటే కాలుస్తున్నాడు పీతాంబరం.

గోవర్ధనరావుగారు గోడ దగ్గరే నిలబడి యిటు ముఖం తిప్పడం మరిచిపోయారు.

పది యుగాలు గడిచాక నీలవేణి మొదటిసారి "కూచోండి" అంది.

చూస్తున్నకొద్దీ శానిటోరియంలో సుజీ పరుగులూ, అప్పటి అల్లరీ అన్నీ గుర్తుకొచ్చి కళ్ళనీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. నిలబడలేక గోడకి ఆనుకుని ముఖం దాచుకున్నాడు.

ప్రతిక్షణం భరించరానిదవుతోంది.

పీతాంబరం ఆవులించి స్థంభానికి చేరబడ్డాడు.

ఎవరికి చెప్పకుండానే బయల్దేరాడు వరద.

"వెళుతున్నారా?" అంది నీలవేణి.

"ఇంకేం చెయ్యను? అంతకన్న నాకేం చేతకాదు" అని వచ్చేశాడు.

''నన్ను రమ్మంటారా?'' అని పీతాంబరం పలకరిస్తే -

''నాకంటే యిక్కడ మీ ఉపయోగం ఉంటుందేమో? ఉండండి, నే పోతాను'' అన్నాడు.

రాత్రి యింటికి చేరగానే ''సుజాత పోయిందట అన్నయ్యా'' అంది గులాబి.

దిగులుపడి భయంతో ఏడ్చిన ముఖాన్ని చూస్తూ ఏమీ అనలేకపోయాడు.

ఇదంతా స్వయంకల్పితమేమో ననిపించేంత సంచలనం పుట్టింది మనస్సులో. మమతలు పెంచుకోవడం ఒక నేరం - తర్వాత దిగులు పడడమూను.

చీకటి వెలుగులమధ్య గడ్డిపరకలు సొమ్మసిల్లి నేలని కరుచుకున్నాయి.

మాట్లాడకుండా వసారాలోకి పోతున్న అన్నయ్యను చూసి భయపడింది గులాబి.

ఆత్మ సంయమనం తెలీని చిన్న మనస్సు సందేహంతో, సందిగ్ధంతో రెపరెపలాడింది, మొన్న ఆరోగ్యం కనిపించి చెపితే తప్ప గులాబికేమీ తెలియలేదు. సుజాత పాపం యెందుకు మోయాల్సి వచ్చిందో యెందుకు చనిపోవాలో, ఎంత ప్రయత్నించినా ఆకళింపుకు తెచ్చుకోలేకపోతోంది. ఆరోగ్యం ఏదో చెపితే, అన్నయ్య అంత దారి తప్పగలదా అని దిమ్మరబోయింది.

లోపలికి వస్తే మంచానికి ఆనుకుని కూచుని మొహం కప్పుకున్నాడు వరద.

ఏవో ఆలోచనలూ, అనుమానాలూ గులాబి మనస్సులో కదులుతున్నాయి.

ఇక ఆగలేక అంది, 'పాపం, సుజీ మంచిమనిషి. నువ్వు పెళ్ళిచేసుకుంటే బ్రతికేది'

తుళ్ళిపడ్డాడు వరదరాజులు. అప్పటివరకూ యాతన ఒక యెత్తూ యీమాట ఒక్కటి మరొక యెత్తు అయింది.

''ఎవరన్నారు?''

''నాకేం తెలీదు. ఆరోగ్యంగారు అన్నారు. నిజమని నేననుకోలేదన్నయ్యా, కాని యిదేమిటి? నువ్వు ఏడుస్తున్నావేం?''

నవ్వేశాడు.

''ఏడవడంలేదు గులాబీ, ఓ చిన్నపిల్ల గుర్తుకొస్తోంది. అమ్మ కోసం ఏడుస్తూ, ఇంటికి పోదాం అని మారాం చేసే సుజీ - తల్లి కాబోతున్నందుకు కాదు. మా యిద్దరికీ సంబంధం ఉన్నదని ప్రచారం చేసినందుకు చచ్చిపోయింది. నాకు తెలుసు - ఇలా నేను చెపితే ఎవరు నమ్ముతారు? పద, భోజనం పెట్టు'' అని లేచాడు.

అతని ముఖంలో నైరాశ్యం చూసి బెదిరిపోయి, ఏమైనాకానీ అన్నయ్య ఆరోగ్యం పాడవకూడదని వెయ్యి దేవుళ్ళకు మొక్కుకుంది.

సరిగ్గా పదిరోజుల తరువాత మొదటిసారిగా వినత ఉత్తరం వ్రాసింది.

ఉత్తరం చదువుతుంటే కొత్తజీవితానికి పూర్తిగా అతకని మనస్సూ, పాత తరహాలో ఉండాలని ఆరాటం - అల్లరి అంతా పోయాక తిరిగి గుణించుకోవడానికి చేసే చివరి ప్రయత్నం - పిల్లని ఎత్తుకుని నిండుగా నిలబడ్డ వినత తోచింది.

''సుజాత పోయిందటగా? నాన్నగారు వ్రాశారు. చాలా మంచి పిల్ల ఎలా పోయింది? ఎవరో ఆమెను - నువ్వేనని అమ్మ రాసింది. నాకు తెలీదు. చ ఛ నేను నమ్మలేదు. నిన్ను పూర్తిగా తెలుసుకోలేదు వాళ్ళు, అయినా ఒక్క మాట అడిగేదా? నీతో ఎన్నో మాట్లాడాలని వుంది. ఎలా? నేను రావడం పడదు. మళ్ళీ ఆరునెలల్లో పాపాయి ఓసారి నువ్వు యిక్కడికి రాకూడదూ?'' వినత.

ఉత్తరం చదువుకుని నవ్వుకున్నాడు వరద, ఎక్కడో యీ ప్రచారం ప్రారంభమయి ప్రపంచమంతా పాకుతున్నట్లుంది. ప్రపంచానికంతటికీ తనొక్కడే 'వరద' అయినట్లు అంతా ఒక్కో వార్తను మోసుకుపోతున్నారు. తమకు ప్రత్యేకంగా మిగిలిన సంఘం దేన్నీ

వృధా పోనీయడం లేదు, ఆ ఉత్తరాన్ని చూపి "నేను నిర్దోషిని ఈమె సాక్ష్యం" అంటే, తనని వదిలేసి ఆమె మంచితనాన్ని అందుకుంటారు. నవ్వొచ్చింది.

"ఎవరు రాశారు?" అనడిగింది గులాబి.

"వినత"

"ఏమనీ?"

"నన్నెవరూ నమ్మడంలేదు, రవణ కేసు పెడితే వీళ్ళంతా సాక్షులుగా నిలుస్తారు. "

అన్నయ్య మనస్సులో ప్రళయం అర్థమవుతోంది యిప్పుడిప్పుడు,

"ఒక్కసారి రమ్మంది అక్కడికి. ఏవో విషయాలు చాలా చెప్పాలిట"

"అయితే తప్పకుండా వెళ్ళిరా, కొన్నాళ్ళు తిరిగివస్తే మనస్సు కుదుటపడుతుంది"

"మరి నువ్వు?"

"...."

"నీకు తెలీదు. వెళితే బావుండదు, పిలవాల్సింది వినతకాదు - కాశీపతి నీకంటే ఏమి పెద్దదికాలేదు వినత. ఈ ఉత్తరాన్ని చదివికాల్చేయ్" అన్నాడు.

గులాబి విస్తుపోయింది.

పక్కవాటా చెట్లు తోసుకుని డాలీ తండ్రి వచ్చాడు.

ఒకటి రెండుసార్లు తప్పిస్తే ఇంటి యజమానితో ఎప్పుడూ మాట్లాడలేదు వరద. కామ్‌దార్ కూడా తానయి ఎప్పుడూ ఎదురుపడలేదు. గులాబి డాలీకే అద్దె యిచ్చేసేది.

కూర్చున్న రెండు క్షణాలు తటపటాయించి అన్నాడు కామ్‌దార్. "మీ స్నేహితుడి చెల్లెలెవరో పోయారటగా?"

"అవును"

"పాపం. చాలా విచిత్రంగా పోయారని చెప్పారు. మీకు చాలా దగ్గర స్నేహితుడనుకుంటాను"

విసుగేసి "మీ యింటి అద్దె మొన్న పంపేశానే!" అన్నాడు.

మొదట తెల్లబోయి, మళ్ళీ చెప్పడం ఆరంభించాడు కామ్‌దార్. "రేపు వైశాఖంలో డాలీ పెళ్ళి తలపెట్టానండి"

"మంచిదే"

"మీరు మా యిల్లు ఖాళీచెయ్యాల్సి ఉంటుంది. ఆ ఒక్క యిల్లూ చాలదు మా బంధువులకి"

నిర్ఘాంతపోయాడు వరదరాజులు.

"ఇంత త్వరగా యిల్లెక్కడ దొరుకుతుంది? అయినా కారణం అదికాదు నిజం చెప్పండి"

నవ్వేశాడు కామ్‌దార్.

"నాకు ఆడపిల్లలున్నారు సార్ - మనింటివేపే అంతా చూస్తూ నడవడం నాకేం బాగుండదు, మా ఆవిడ చెప్పమంది. పెళ్ళి నిజం కాదనుకునేరు. వైశాఖంలో ఖాయం" అనేసి వెళ్ళిపోయాడు.

అంతవరకూ గుమ్మంచాటున నిలబడ్డ గులాబి ముందుకొస్తే వణికే పెదాల్ని చూపలేక గన్నేరుచెట్టు వేపు తిరిగి నిలబడ్డాడు.

క్షోభ, అవమానం తల యెత్తుకోలేకుండా చేస్తున్నాయి. తెలీని గోడలమధ్య అమాయకంగా తనది కాని శిక్ష అనుభవిస్తున్నాడతను.

గోవర్ధనరావుగారి దగ్గరికిప్పుడు పోవడంలేదు వరదరాజులు. ఆయనా రమ్మని కబుర్లు చేయడంలేదు. ఎవరికి ప్రయోజనం? కూర్చుని కాలువలాగా ఒడ్డును ఒరుసుకుపోతోంది కాలం ఒకటా, రెండా? - ఆరునెలలు.

మనస్సుకు కాస్త ఆటవిడుపునిచ్చే పీతాంబరం కూడా మానేశాడు. క్రమంగా సుజాత విషయం వెనకపడుతున్నా మంచి బ్రతుకు బ్రతికి జడమైన జీవితంలా ప్రతిష్ఠంబన వహించిన దినాలు ఏమీ తృప్తినివ్వడంలేదు.

గులాబి స్థిమితం చిక్కించుకుంది. ఇదివరకూ ఏమీ విచారించలేని ఆమె తాటస్థ్యం ఎప్పటిలానే ఉంది. రామ్మూర్తిగారికి ప్రమోషను దొరికింది. ఇప్పుడు మరీ అణుకువతో, కళ్ళనిండా కృతజ్ఞతను తెచ్చుకుని వరద సహాయాన్ని ఎప్పుడూ గుర్తు తెచ్చేలా కనిపించసాగాడతను. ఏమంత గుర్తించరాని వ్యవధిలోనే ముదిమి ఆవహించినట్లుగా నడుం వంచి, వయస్సు తెచ్చిపెట్టే స్థిమితాన్ని అలవర్చుకున్నాడు ఇంతా చేస్తే 35 రామ్మూర్తికి.

రవణ ఉద్యోగం మానేశాడనగానే మొదట నిర్ఘాంతపోయాడు వరద, ఎంత తనమీద అనుకోకుండా నిందపడినా, ఆ కారణంగా చేస్తున్న ఉద్యోగం వదులుకుంటాడనుకోలేదు. ఆ సాయంకాలం అటువేపునుంచి వస్తూ రవణ యిల్లు తాళం వేసి ఉండడం చూసి దిమ్మెరపోయాడు ఆరాటం ఎక్కువయి యజమానిని కదిపితే, "ఆరోగ్యం పాడయిందండి - వెళ్ళిపోయారు" అన్నాడు.

"ఎక్కడికో చెప్పాడా!"

"విజయవాడ వెళతానని అనుకోవడం విన్నానండి"

తన కళివకల్ని ద్విగ్భమనీ గుర్తించేలోగా వచ్చేశాడు వరదరాజులు. తననుంచి ఒక్కొక్కరే దూరం పోతున్నట్లూ తనుమాత్రం నైరాశ్యంతో మొదటిసారి దుఃఖం వచ్చింది వరదకి.

దారిలో పీతాంబరం ఇల్లు కనిపిస్తే ఆగాడు.

వేడినీళ్ళు తీసుకువెళుతున్న నీలవేణి వరదరాజుల్ని చూసి తెల్లబోయింది. ఆహ్వానంకంటే, ఆశ్చర్యం ఎక్కువ తోచడంతో, సంకోచంతో ముందడుగు వేయడానికి తటపటాయించాడు.

"రండి, ఆయనకేం బాగులేదు" అని పక్కగదిలోకి నడిచింది.

పీతాంబరం మంచానికి అంటిపెట్టుకుని పడుకుని ఏదో పాత మేగజైను చదువుతూ కనిపించేసరికి, నిశ్చేష్టుడయాడు వరద.

వరదరాజుల్ని చూడగానే పాతబలాన్ని కూడదీసుకుందుకు ప్రయత్నిస్తూ నవ్వు తెచ్చుకుని "రండి వరదాసాబ్! మీకు కబురు చెయ్యమని వెయ్యిసార్లు చెప్పాను. నీలూతో - కాని ఏం చెయ్యను? జ్ఞాపకాల్ని నామందుతోపాటు కలిపి నాకే పట్టేస్తోంది అన్నాడు.

శరీరానికీ, మనస్సుకీ సంబంధం లేదేమోననిపించింది. అలా అయితే పీతాంబరం యీసరికి అరవైఏళ్ళవాడయిపోయేవాడు. ఐతే శరీరపు రుగ్మత మనస్సు బలాన్ని తగ్గించలేదు. కాస్త ఆరోగ్యం కూర్చుకోగల శక్తివుంటే పీతాంబరం గ్రంథాలు మాట్లాడగలిగేవాడేమోనని అనిపించింది.

లేవబోతే ప్రయత్నపూర్వకంగా ఆపి "నీరసంగా ఉన్నారు, పడుకోండి, నేనిక్కడ కూచుంటాను" అని కుర్చీ దగ్గరికి లాక్కుని కూర్చున్నాడు వరద.

నీళ్ళతో కాపడం పెట్టి తీసుకుపోయింది నీలవేణి.

"ఒక్కసారన్నా యీ విషయం నాకు తెలియకపోవడం ఆశ్చర్యం"

"చెప్పానుగా? ఆనందానికి ఆటవిడుపు కావాలంటే మధ్య మధ్య రోగాలుండాలి. ఈ మధ్య మనస్సు చెదిరింది. సుజాత చచ్చిపోయిన దగ్గర్నుంచీను. చాలా రోజుల క్రిందటినుంచే పేషెంటునే అనుకోండి. మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకి పాత డైబెటీస్ కేసు తిరగబెట్టింది. "

నీలవేణి వచ్చి గుమ్మానికి ఆనుకుని నిలబడ్డది.

"నాకు చెప్పలేదే యీ విషయం - మనిషినైనా తోడుగా ఉండేవాణ్ణిగా?

నీలవేణి ఆ మాటకు జవాబు చెప్పలేదు. సగం వెలిసిపోతున్న చీర అంచు పువ్వుల్ని లెక్కబెడుతూ "గులాబి ఎలావుంది?" అంది.

ఉప్పెనలా ఒక్క పెట్టున నవ్వడానికి ప్రయత్నించి దగ్గుతో ఆగాడు పీతాంబరం.

"యాభైమంది ఫెర్‌పెక్టు లేడీస్‌ని తీసుకొచ్చి నీలవేణి వరసలో నిలబెట్టండి. ఈ ఒక్క గుణం చేతా వాళ్ళందరికంటే వేరుపడుతుంది. ఇప్పుడు మాట్లాడండి. ఆమెలో ఏ విధంగా తప్పు పట్టగలరో చూస్తాను."

నీలవేణి వరదకూడా ఫక్కున నవ్వేశారు.

దగ్గుతెచ్చిన ఆయాసం యింకా శ్వాసకి ఆటంకం కలిగిస్తూండగా తల వెనక్కి వేలాడేసి కళ్ళు మూసుకున్నాడు పీతాంబరం.

"ఎప్పటికప్పుడు రావాలనే అనుకుంటాను, ముఖ్యంగా గులాబిని చూడాలని" అని ఆగింది నీలవేణి.

"కానీ వెళ్ళి వచ్చేలోగా నేను చచ్చిపోతానేమోనని భయం. దుష్టశిక్షనా, శిష్టరక్షణ కోసం, పుట్టినవాళ్ళు అంత త్వరగా చచ్చిపోతారా వరదగారు. పదహారువేల గోపికల్ని, ఓ పెద్ద వరల్డ్‌వార్ అంత భారత యుద్ధాన్నీ నడిపిగాని - చావలేదు కృష్ణుడు. ఈ మధ్యే కాస్త తాత్వికదృష్టి అలవడింది లెండి. భగవద్గీత ప్రాధమిక సూత్రాలను గురించి రిసెర్చి చేస్తున్నాను డెత్‌బెడ్ మీద" అన్నాడు.

"ఛ అలా అనకండి" అన్నాడు చివరిమాటకి నొచ్చుకుంటూ.

జాలిగా, ఆర్ధ్రతతో చూశాడు పీతాంబరం, ఆ మాటలకు చలించి ఒక్కసారిగా వరద చేతులు రెంటినీ పట్టుకున్నాడు.

"ఎప్పుడయినా మిమ్మల్ని రహస్యంగా పిలిచే సమయం తప్పకుండా వస్తుంది సార్! వీడి మాటలకేం అని కొట్టిపారేయకుండా తప్పకరండి, అప్పుడు జీవితంలో ఎన్నడూ మరిచిపోలేని రహస్యాన్ని చెప్తాను" అన్నాడు.

నీలవేణి అచేతనంగా నిలబడ్డది.

"ఇక నేను వెళతాను" అని లేచాడు వరద.

"మిమ్మల్ని చాలామంది అర్ధం చేసుకోలేకపోయారనుకుంటాను. మీలా గడపడం ఒక అవకాశం అని నా ఉద్దేశం. ఓ పదిపౌనుల సంతోషాన్ని పంచి యిచ్చేసి వెళ్ళిపోతున్నారు" అన్నాడు.

గది దాటబోతే "లేచే ఓపిక లేదుగాని, లేకపోతే జుంజున్‌వాలా మిఠాయి కొట్టువరకూ మీతో హుషారుగా నడిచి వచ్చేవాణ్ణి."

అప్రయత్నంగా కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి వరదకి. అమాయకంగా, ప్రపంచానికి కాస్త ఆహ్లాదాన్ని పంచిపెడుతూ బ్రతికే పువ్వు రెమ్మ విరగడం ఎంత నష్టమో పీతాంబరం మంచం పట్టడం అంతేననిపించింది. ఓ విధంగా జీవితంపట్ల నిర్లక్ష్యాన్ని ప్రశాంతతనీ ఏర్పరచుకొందుకు అతనే కారణమేమో!

బైటికి వచ్చేసరికి నీలవేణి కాఫీ తెచ్చి యిచ్చింది. ఆశ్చర్యంతో చూస్తే "ఆయన కాఫీ తాగకూడదు" అని మాత్రం అంది.

నీలవేణిని పరిశీలనగా గమనించి, చాలా మారిపోయిందా అనుకున్నాడు. తనవికాని ఒడుదుడుకుల్ని గోప్యంగా, సహనంతో భరించగల శక్తి, అన్నిటినీ ఆకళింపుకు తెచ్చుకుని దాచుకోగలిగే నేర్పూ యివన్నీ వయస్సుకి మించినవయి ఆమెను అలిసిపోయేటట్లు చేసినాయి. అయినా పవిత్రంగా మెరిసే కళ్ళల్లో నలుపూ, ప్రసన్నంతో ఎదురయే ముఖంలో చల్లదనం, వయస్సు దిద్దిన హొయలు పాత నీలవేణిని పట్టిచ్చాయి.

ఏదో అడగాలని యింతవరకూ దాచుకుంటున్న విషయాన్ని అనేశాడు వరద.

"రవణమూర్తి వెళ్ళిపోయాడట?"

నీలవేణి స్థంభానికి ఆనుకుని నిలబడింది, "అవును"

"అయితే నీకో విషయం తెలుసా"

"ఊ"

"నాతో ఎవరూ చెప్పలేదు"

"...."

పీతాంబరం ఏదో పాటను గొణుగుతున్న శబ్దం వినిపిస్తోంది.

కాఫీగ్లాసు అందించి అసంకల్పితంగా అడగాలనిపించిన ప్రశ్న అడిగేశాడు.

"వైశాఖంలో మీ పెళ్ళి విషయం?"

"అదేం లేదు" అంది. జవాబు చెప్పడానికి ముఖంలో కనిపించిన తడబాటుతో మిగతా విషయం అర్ధమైంది.

"ఏం?"

"ఆయనకు టి.బి సూచనలు కనిపించాయి. మొన్న ఉన్నట్లుండి రక్తం పడింది. వెళ్ళిపోయే ముందురోజు యిక్కడి కొచ్చి చెప్పారు."

"ఆ విషయం అడగలేదా నువ్వు"

"లేదు. ఆ సంగతే మరిచిపోయినట్టున్నారాయన."

ఇదంతా ఏవో కలల్లో జరిగిపోతున్న విషయంగా తోచింది. నిర్విణ్ణుడయి నిలబడిపోతే నీలవేణి లోలోపల నవ్వుకున్నది.

వెళ్ళబోతూంటే "రేపు తప్పకుండారండి. ఈ మాత్రం నవ్వుతూనయినా ఈ మధ్య ఉండలేదాయన" అంది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments